

Wskazania i przeciwwskazania do stosowania borowiny

W polskich uzdrowiskach do leczenia peloidami, czyli peleoterapii, stosuje się wyłącznie torfy lecznicze, nazywane tradycyjnie borowinami ze względu na to, że dawniej ich złoża występowały głównie w borach. Nie wszystkie torfy nadają się do zabiegów leczniczych. Zaliczenie torfu z jakiegoś złoża do tworzyw leczniczych borowin następuje na podstawie oceny m.in. takich kryteriów, jak stopień rozkładu i uwodnienia oraz zawartość i rodzaj substancji organicznych i nieorganicznych. Dojrzała borowina, ustalonym kryteriom, wymaga przed użyciem odpowiedniego przygotowania, polegającego na oczyszczeniu z kamieni i grubszych cząstek roślinnych i przemiału w specjalnych młynach. Musi też napęcznieć w środowisku wodnym.

Borowinę stosujemy w postaci:

- kąpiele:
 - kąpiele całkowite
 - kąpiele częściowe- fasony borowinowe
- zawijania i okładów
- półkąpiele borowinowe i tampony borowinowe- w chorobach kobiecych
- jonoforeza borowinowa
- fonoforeza borowinowa
- kąpiele w zawiesinie borowinowej
- kąpiele w tzw. Czarnej wodzie borowinowej
- gotowe okłady borowinowe
- borowinowa kostka iwonicka

Borowina działa na organizm ludzki poprzez wchłonięcie przez skórę specyficznych składników chemicznych i enzymatycznych, oraz poprzez znakomite działanie termiczne. Zabiegi borowinowe działają silnie bodźcowo i przeciwzapalnie. Borowina działa bakteriostatycznie i bakteriobójczo, a dzięki garbnikom działa ściągającą na skórę. Ciała estrogenne działają powierzchniowo oraz ogólnie po wchłonięciu i dostaniu się do krwiobiegu. Jednak działanie chemiczne i enzymatyczne borowiny jest jeszcze mało poznane w przeciwieństwie do termicznego, które najczęściej choć niesłusznie jest stawiane na pierwszym miejscu.

Borowina ma małe przewodnictwo cieplne i brak prądów konwekcyjnych, dzięki czemu ma dużą zdolność zatrzymywania ciepła. Przykładowo czas spadku temperatury od 47°C do 42°C wynosi dla wody 20 min., piasku 30 min., a dla dobrze rozłożonej borowiny 70 min. Powierzchnia ciała pokrywa borowiną otrzymuje równomiernie wysoki dopływ ciepła wnikający w głąb ciała, narastanie ciepła w porównaniu do wody o tej samej temperaturze jest wolniejsze, ze względu na warstwową wymianę ciepła w borowinie. Po nałożeniu borowiny w postaci okładu tylko warstwa przylegająca bezpośrednio do skóry oddaje jej natychmiast swoje ciepło i cała ta powierzchnia warstwowo wytraca swoją wyjściową temperaturę.

Wskazania do gorących zabiegów borowinowych

- zwyrodnienie stawów i chrząstek stawowych
- stany pourazowe stawów, kości, okostnej, mięśni
- reumatyzm tkanki miękkiej
- miogelozy
- przykurcze
- przewlekłe choroby zapalenia kręgosłupa:
 - choroba Bechterewa, spondylitis psoriatica, bóle towarzyszące osteoporozie trzonów kręgowych
- stany po wszczępieniu endoprotezy stawu biodrowego
- wybrane choroby ginekologiczne
- w zabiegach pielęgnacyjnych ciała
- w zabiegach antycellulitowych

Okłady lub zawijania borowinowe są szczególnie korzystne w przypadku zespołów bólowych poszczególnych części kręgosłupa np.: części C z napięciem mięśni, obręczy kończyny górnej, zespołu bolesnego barku ze zwapnieniem przyczepów mięśniowych, zespołu zużycia tarcz międzykręgowych części Th i L kręgosłupa, bolesnych artroz stawów biodrowych, kolanowych i skokowych.

Okłady lub częściowe zawijania borowinowe są stosowane jako forma ciepłolecznictwa również przy przewlekłych chorobach przewodu pokarmowego, wątroby, dróg żółciowych i dróg oddechowych.

Przeciwwskazania ogólne do zabiegów borowinowych:

- ostre i podostre stany zapalne, gdyż nie wolno ich dodatkowo nagrzewać
- zapalenie stawów ze zmianami zwyrodnieniowymi
- czynne postacie RZS
- zapalenie w obrębie tkanek miękkich np.: zapalenie okołostawowe, choroby przebiegające z gorączką, choroby z skłonnością do krwawień
- niewydolność krążenia
- ciężkie choroby układu oddechowego
- nowotwory łagodne i złośliwe
- gruźlica
- zaburzenie czucia
- choroby nerek i pęcherza moczowego

- choroby naczyń krwionośnych
- żylaki
- rany
- zaburzenia troficzne i zapalenia skóry
- nie stosujemy u dzieci do lat 7
- skłonność do zakrzepowego zapalenia żył
- problemy z ciśnieniem krwi, nadciśnienie oraz niskie ciśnienie
- miażdżycę tętnic
- niedokrwistość
- stany po świeżym zawale serca
- choroby nerek
- choroby serca
- cukrzyca
- ciąża
- podeszły wiek
- choroby zapalne oczu
- stany znacznego osłabienia i wycieńczenia